

Kommunstyrelsen

Uppföljning av Nacka kommuns miljöprogram 2016-2030

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen och beslutar om att överlämna uppföljningen till samtliga nämnder som ett underlag för mål- och budgetarbetet.

Sammanfattning

Nacka kommun antog 2016 ett miljöprogram med 35 indikatorer för att säkerställa att kommunens lokala miljömål uppnås. Denna tjänsteskrivelse följer upp de lokala miljömåls indikatorer och redovisar hur trenden ser ut i de fall där historiska data går att få fram, se bilaga 1. Miljömålskommittén har berett uppföljningen av miljöprogrammet vid sitt möte 20 februari 2016.

Sammanfattningsvis så visar många av indikatorerna positiva trender; bl.a. minskar utsläppen av växthusgaser i takt för att nå målen i tid, likaså energianvändningen i kommunens byggnader, luften är ren vid förskolor och skolor och antalet enskilda avlopp minskar. De indikatorer som visar negativa trender är bl.a. mängden avfall från hushåll (per person), andelen ekologiska och miljömärkta inköp i kommunens verksamheter ökar inte i den takt som krävs för att nå målnivåerna satta av KF samt att få detaljplaner som antogs 2016 utgick från Riktlinjer för hållbart byggande.

Ärendet

Sverige har 16 nationella miljömål som ska genomsyra miljöarbetet i hela det svenska samhället. Inriktningen är att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de flesta av de stora miljöproblemen är lösta. Av de 16 målen har Nacka kommun valt ut de sex områden som är mest angelägna att förbättra för att kunna skapa attraktiva livsmiljöer i hela Nacka, vilket är ett av kommunens övergripande mål. År 2014 antog kommunfullmäktige därför sex lokala miljömål för Nacka kommun och våren 2016 antogs Nackas miljöprogram 2016-2030 med full politisk enighet i kommunfullmäktige.

Miljömålen spänner över alla typer av verksamheter i Nacka kommun. Det berör alla kommunala nämnder och enheter, medarbetare, fristående utförare, företagare, ideella krafter och alla Nackabor. Alla behöver ställa sig frågan ”Vilken roll kan jag/min verksamhet spela i detta arbete?”.

I det beslutade miljöprogrammet har varje miljömål försetts med indikatorer och tidsatta målnivåer. Med hjälp av indikatorerna följer kommunstyrelsen upp hur arbetet med att nå miljömålen fortlöper. Uppdaterade resultat för alla indikatorer kan också följas på webben på www.nacka.se/miljobarometern.

I bilagan Uppföljning av miljöprogrammets indikatorer görs en genomgång av respektive miljömål och dess indikatorer, samt om trenden pekar åt rätt håll för respektive indikator.

Sammanfattande kommentarer per miljömål

Nedan följer sammanfattande kommentarer om lägen inom respektive miljömål, för mer utförlig uppföljning se bilaga 1.

Begränsad klimatpåverkan

Utsläppen av klimatpåverkande gaser per person minskar i Nacka. Det gäller direkta utsläpp från trafik, bebyggelse och industri inom kommunens gränser. Den största källan till klimatpåverkande utsläpp är dock konsumtion av varor och tjänster, och utsläppen sker därför huvudsakligen utanför kommunen. För att följa utvecklingen av konsumtionens klimatpåverkan har Nacka gjort en enkät och intervjuat 1 000 kommuninvånare om deras konsumtionsvanor. Undersökningen visar att nackaborna är klimatmedvetna och har stor kunskap på området, men de tycker att det är svårt att ändra invanda beteenden. Konsumtionsvolymerna kan också kopplas till mängden insamlat avfall per person, där det finns en ökning. Positivt är dock att sorteringen av avfall också ökar.

Frisk luft

Halterna av partiklar och andra luftföroreningar ligger på bra nivåer i nästan hela Nacka. Endast i mycket nära anslutning till Värmdöleden överskrider halterna de riktvärden som finns. Nacka ligger också stabilt över medel i länet när det gäller hur många som väljer att åka kollektivt. I oktober vann kommunen dessutom pris för bästa cykelprestation, bland annat för sitt arbete med att bygga ut och förbättra cykelvägarna. Nacka inledde också nya cykelprojekt för vintercykling och cykelvänliga arbetsplatser.

Giftfri miljö

En extra satsning på giftfri förskola gjordes 2016 där alla förskolor erbjöds både utbildning och extra pengar för att rensa ut olämpliga material och skapa en giftfri förskolemiljö. Engagemanget från förskolorna har varit högt. Många av dem har klarat av mer än tre fjärdedelar av checklistan för giftfri förskola.

En strategi för hur kommunen ska hantera förorenade områden togs också fram under året. Arbetet med att fördjupa kunskapen om områden med misstänkta föroreningar fortsätter

under 2017. Inköp av ekologisk mat till kommunala kök ökar något, medan inköp av miljömärkta varor varken ökar eller minskar. På båda inköpsområdena behöver takten öka om målet ska nås i tid. Inventering av särskilt farliga ämnen i befintliga byggnader och anläggningar har inte startat ännu.

Rent vatten

Det långsiktiga arbetet med att säkerställa god vattenkvalitet i våra sjöar och hav fortsätter. Kvaliteten på badvattnet har under året varit mycket god på alla kommunala badplatser. Under 2016 beslutade Vattenmyndigheten att ytterligare sex sjöar i Nacka ska klassas som vattenförekomster, vilket innebär att de ska uppnå krav från EU om god status. I Långsjön gjorde Nacka under våren en fosforfällning för att återställa sjöns värden efter otillåtna utsläpp av tvättvatten från en biltvätt som förekommit de senaste åren. Utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp har fortsatt och gör det möjligt att få bort gamla enskilda avlopp som läcker till omgivande miljö.

God bebyggd miljö

Under 2016 blev kommunens första egna byggnad som certifierats med Miljöbyggnad färdig. Boo Gårds förskola fick certifieringen Miljöbyggnad silver. Under året har också arbetet med att bygga Utskogens förskola för guldnivå startats. Certifieringen Miljöbyggnad innebär bland annat att huset är energieffektivt och att materialval uppfyller Byggvarubedömningens kemikaliekraV I hela Nacka har antalet miljöcertifierade byggnader också ökat sedan förra året. Kommunens riktlinjer för hållbart byggande har inte använts i så många av årets antagna detaljplaner. Det beror delvis på att några planer som i år antogs startade långt innan riktlinjerna blev antagna, men det finns också utrymme för förbättring på detta område. En grönytefaktor har tagits fram för att säkerställa att ekosystemtjänster finns med när Nacka bygger stad. Arbetet med att kartlägga andelen boende som har nära till grönområden har startat och resultatet kommer att presenteras under hösten 2017.

Ett rikt växt- och djurliv

Nacka ligger långt över rikets medel när det gäller andel skyddad naturyta i kommunen. Över 20 procent av kommunens yta är skyddad som naturreservat. Under 2016 har Svärdsö och Trollsjön blivit nya naturreservat. Sex procent av kommunens yta har höga naturvärden enligt Naturvårdsverkets klassning. Det är troligt att siffran kommer att öka de närmaste åren när fler områden klassas. Under året har kommunen valt ut nio djurarter som ska vara indikatorarter för miljöer med hög biologisk mångfald. Genom att följa utvecklingen för dessa nio arter går det att mäta utvecklingen för den biologiska mångfalden i kommunen.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser då ärendet endast är en uppföljning av nuläget.

Konsekvenser för barn

Allt miljöarbete leder till minskad negativ påverkan på barn och bättre förutsättningar för deras framtid och är således positivt för barnen.

Bilagor

Bilaga 1. Uppföljning av miljöprogrammets indikatorer.

Klara Palmberg-Broryd
Strategi- och förnyelsedirektör

Sabina Nilsson
Hållbarhetsstrateg